

Hans-Heinrich: Jeschéck: ENTWICKLUNG, AUFGABEN UND METHODEN DER STRAFRECHTSVERGLEICHUNG. Tübingen, J. C. Mohr (Paul Siebeck), 1954, 44, S.

Рад проф. Јешека је један од малобројних радова из области кривичног упоредног права (кривичноправног упоређивања). Он настоји да нам према могућностима нешто проширеног приступног предавања изнесе развој кривичног упоредног права, нагласи његове задатке и изложи лично схватање кад је реч о методима у овој области. Са овим предавањем проф. Јешек је не само преузео катедру кривичног права на Правном факултету у Фрајбургу већ и руковођење радом Института за инострано и међународно кривично право. Ово последње је несумњиво разлог због кога је практична страна у овом предавању дошла до изражаја. Стога оно у неку руку претставља и програм даљег рада Института.

У једноставном и прегледном излагању проф. Јешек нас савесно обавештава о резултатима рада на кривичном упоредном праву. Задржава се на именима као што су Фојербах, Колер, Митермајер, Лист, Принс, ван Хамел и др., а затим на великим кривичноправним организацијама које су дале значајан допринос међународној кривичноправној сарадњи, као напр. Међународно криминалистичко удружење, Међународна комисија за кривично право и казнене заводе и др. Веома исцрпан је преглед организације међународне сарадње која је изведена у оквиру Уједињених нација у области кривичног упоредног права и у борби против криминалитета и поступања са учиниоцима (prevention of crime and treatment of offenders).

Задаци кривичног упоредног права се крећу у националним и међународним размерама. У првом случају се формира знање иностраних кривичних права, што се показује као потребно у међународном саобраћају, омогућава се изградња једног „општерг кривичноправног учења“ и законодавцу се пружају упоредни материјали из кривичног права у његовим законодавним потхватима. У другом случају се задовољавају потребе међународне кривичноправне помоћи и ствара међународно кривично право.

На питање да ли је упоређивање права наука или метод, проф. Јешек се одлучује за ово друго. Притом подвлачи да одговор зависи од тога шта се подразумева под науком, односно методом. Полазећи од тога да је наука одређена посебним и ограниченим предметом а да метод изражава форму истраживања и мишљења, „правно упоређивање“ је универзални метод. Он може да буде примењен у разне сврхе и у свима областима права. Међутим, друга страна медаље је да научни методи могу увек даљим утанчавањем и осложњавањем да израсту у посебне науке.

Рад на правном упоређивању наилази углавном на две велике тешкоће, наиме њега прати преобилност материјала и опасност од заблуда које се могу лако формирати јер су предмет студија материјали различито друштвено-политички и друштвено-економски уређених држава. Проф. Јешек би да се сачува од музејског прикупљања правних материјала на тај начин што би се у раду руководио сопственим догматским и криминалнополитичким ставовима уз сву потребну еластичност за поштовање резултата постигнутих егзегетским радом на иностраном праву. Од заблуда он би да се чува комплексним посматрањем у склопу систематског јединства и сумњом. Необично је кад у извесном смислу позива у помоћ и машту.

Развијајући методiku рада на кривичноправном упоређивању проф. Јешек посматра како техничку тако и духовну страну овог питања. У техничком погледу он је за постављање института и њихово развијање, за пажљиво и обилно прикупљање података и за

студирање у земљи чије је право предмет интересовања. Што се тиче интелектуалне стране за њега је радна хипотеза сопствено догматско и криминалнополитичко становиште, а потом марљиви егзегетски рад на иностраном праву, систематско сређивање и излагање материјала, и, најзад, оно што у извесној мери излази из оквира кривичноправног упоређивања, правнополитичко оцењивање нађених решења и доношење легислативне одлуке.

На крају проф. Јешек каже: „Упоредно право (правно упоређивање) је мост у свет, оно је поље мирољубивог такмичења народа за најбоље и најчовечије кривично право и место размене“. Његов рад, у скромним размерама, несумњиво служи овој мисли.

Др. Д. В. Димитријевић

BEITRÄGE ZUM INTERNATIONALEN LUFTRECHT — Festschrift zu Ehren von Prof. Dr. iur. Alex Meyer aus Anlass seines 75. Geburtstages. Düsseldorf, Droste-Verlag, 1954, 160 S.

Поводом навршене 75 године живота проф. др. Alex Meyer-а, познатог немачког научника из области ваздухопловног права, у Немачкој је издат један зборник радова аутора из разних земаља који третирају актуелна питања из ваздухопловног права. Име проф. Ambrosini-ем, Cосорардо-м, Pietro Cogliolo-м поч. проф. Meyer се у свом дугогодишњем раду на пољу ваздухопловног права бавио целокупном материјом и проблемима тог права тако да скоро и нема питања из те области које би остале недируте у његовим радовима, од комплексних питања одговорности у ваздушном саобраћају па до таквих питања као што је правна природа рекламе помоћу ваздухопловства. Заједно са поч. проф. de La Pradelle-ом, проф. Ambrosini-ем, Cосорардо-м, Pietro Cogliolo-м доч. проф. претставља пионира ваздухопловног права и једног од највећих ауторитета данас у тој области.

Зборник садржи четрнаест прилога из пера најпознатијих аутора из области ваздухопловног права. Како су ови радови посвећени најактуелнијим питањима из те области, а обухватају приличан део материје ваздухопловног права, то се с правом може рећи да овај зборник уствари претставља збирку најмодернијих схватања у тој области. На крају књиге дат је у хронолошком реду списак свих штампаних радова проф. Meyer-а.

Први прилог из пера немачког проф. Абрахама из Хамбурга третира интересантно питање аутономије ваздухопловног права. Занимљиво је да је његово мишљење више у прилог тезе о ваздухопловном праву као саставном делу једне шире дисциплине, тзв. саобраћајног права. О актуелном проблему ревизије Варшавске конвенције од 1929 пише проф. Ambrosini који нарочито разматра питање одговорности превозиоца и анализира појмове „зле намере“ и „грешке“ у ваздухопловном праву. Швајцарски проф. Jean T. Lascour даје интересантну анализу одговорности ваздушног превозиоца кроз радове доктрине и судску праксу. Појму кривице код одговорности за накнаду штете посвећен је чланак проф. Nipperdey-а из Келна који даје једну теориску студију самог појма кривице. Проф. de La Pradelle говори о „тешкој грешци у навигацији“ у ваздухопловном праву. Овај проблем је врло интересантан јер према Варшавској конвенцији превозилац неће моћи користити никакво ограничење своје одговорности уколико се утврди да је штета проузрокована његовом „злом намером или грешком, која се, према закону суда